

Experiències didàctiques

JUGUEM AMB L'AIGUA. UNA UNITAT DE PROGRAMACIÓ A L'EDUCACIÓ INFANTIL

Isabel Viscarro Tomàs. Àrea de Didàctica de l'Expressió Corporal.
Joan Fuguet Busquets. Col·legi Públic de Pràctiques.

Introducció

Els nens i nenes de diverses edats manifesten una gran tendència a jugar amb l'aigua. Quan plou i el pati de l'escola és ple de tolls, es mullen, s'hi posen a dins i quant més xops acaben millor s'ho passen. No importa que les sabates i el vestit acabin fets un fàstic; l'objectiu és passar-ho bé. Tampoc serveix de res que el mestre els digui que no ho facin. Quan gira cua tornen a l'aigua. Per altra part, a la platja o a la piscina, són capaços de passar-se hores i hores dins de l'aigua, encara que la pell se'ls estovi i es torni de color morat. Sembla com si el líquid element tingüés una atracció irresistible.

Aquest magnetisme que l'aigua exerceix sobre l'infant es pot aprofitar per a conèixer el propi cos, per diferenciar les seves parts i les seves funcions i per desenvolupar les possibilitats perceptives i motores del cos.

El coneixement del medi extern o intern neix de la interpretació dels missatges que provenen dels diferents receptors sensorials distribuïts per tot el cos.

Així, una educació sensorial correcta i sistemàtica serà la clau per a poder conèixer el propi cos i dominar-lo de forma progressiva, i també per poder establir les relacions necessàries amb l'espai que ens envolta i amb els objectes i persones que hi ha en aquest espai.

En aquesta unitat de programació es pretén que els nens i les nenes experimentin amb l'aigua i amb el seu cos bàsicament a nivell sensorial, incidint en el treball dels sentits de la vista i el tacte. La unitat és previst desenvolupar-la a finals de maig o principis de juny, ja que han de portar vestit de bany. La durada serà de dues sessions d'una hora cadascuna.

Va dirigida a nenes i nens de 3 anys, dins el segon Cicle d'Educació Infantil.

La unitat està inclosa dins el desenvolupament de l'àrea: «Descoberta d'un mateix» implicant la realció amb altres àrees per no perdre de vista el caràcter goblalitzador del treball que es realitza en aquesta etapa.

Desenvolupament de la unitat

Tot seguit es farà una petita descripció dels continguts, objectius, i activitats de la unitat, així com de les seves relacions amb altres àrees d'educació infantil.

CONTINGUTS

Continguts de procediments

- Discriminació tèrmica: fred-calent.
- Percepció de qualitats sensorials a través de la vista i el tacte.
- Organització de les nocions espacials: dins-fora, obert-tancat i dalt-baix.
- Experimentació de les sensacions produïdes.
- Discriminació sensorial: mullat-eixut.
- Hàbits de neteja i higiene.
- Observació de la forma que adopta l'aigua segons el recipient que la conté.

Continguts de fets i conceptes

- Noms de les parts del cos més utilitzades.
- Relació cos/ aigua. Agradable/desagradable.
- Nocions espacials: dins/fora, dalt/baix i obert/tancat.
- Nocions temporals: abans/després.
- Nocions de mesura: pesat/lleuger i ple/buit.
- Noms de les peces de roba.

Continguts d'actituds

- Participació activa en les activitats proposades.
- Control de la impulsivitat en les situacions que ho requereixen.
- Respecte als altres, a les normes i a l'ordre.
- Adaptació a l'espai destinat per realitzar l'activitat.
- Exteriorització de dubtes i qüestions.

OBJECTIUS

Objectius didàctics

- Manipular acuradament i amb precisió els recipients, estris i materials utilitzats en les activitats.
- Comprovar les transformacions i les interaccions que es produeixen entre els objectes.
- Comprovar que l'aigua canvia de forma segons el recipient que la conté.
- Augmentar el vocabulari referit a l'aigua i als materials emprats.
- Participar amb iniciativa i constància en les activitats organitzades, esforçant-se per superar les dificultats que aquestes plantegin.
- Mantenir una postura corporal adequada a la realització de les activitats manipulatives.
- Ser capaç de vestir-se i desvestir-se adequadament amb l'ajut del mestre.
- Reconèixer la seva roba.

Experiències didàctiques

ACTIVITATS

Activitats d'avaluació

- Els nens han de recordar el nom d'alguns objectes.
- Cada nen explicarà alguna característica de l'aigua que li hagi cridat l'atenció.
- La mestra valorarà el respecte del nen cap als altres i els objectes.
- El mestre realitzarà l'observació sistemàtica de l'activitat.

RELACIÓ AMB LES ALTRES ÀREES D'EDUCACIÓ INFANTIL

Descoberta de l'entorn social i natural

- D'on ve l'aigua?
- Per a què serveix?
- Que passaria si no en tinguéssim?

Llenguatge verbal:

- Vocabulari referent a l'aigua.
- Vocabulari referent als objectes utilitzats.

Llenguatge matemàtic

- Relacions espacials: mesura, nombre, molts/pocs.
- Seriacions i classificacions segons els objectes.

Llenguatge plàstic:

- Treball del dibuix i el color.

Activitats realitzades

Cal dividir el grup classe en quatre grupets de cinc-sis nens. També cal distribuir el quatre grups en quatre espais, a ser possible a l'exterior. Cada grup tindrà un cubell amb aigua freda.

1. Les nenes i els nens de cada grup, jugaran lliurement amb l'aigua del cubell.

A cada grup se li proporciona un cubell amb aigua calenta.

2. Les nenes i els nens manipularan l'aigua dels dos cubells i experimentaran les sensacions que els proporcionen l'aigua freda i l'aigua calenta.

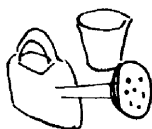
3. La mestra introdueix objectes que puguin contenir aigua: regadores, ampolles i gots de plàstic.

3. Manipulant aquests objectes les nenes i els nens traslladaran aigua d'un cubell a l'altre.

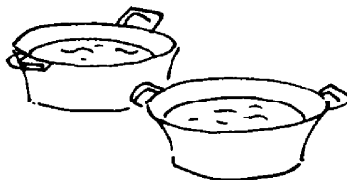
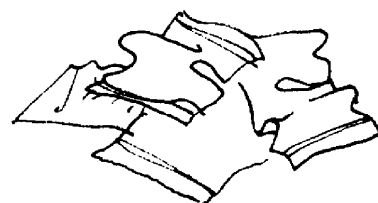
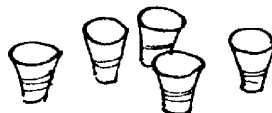
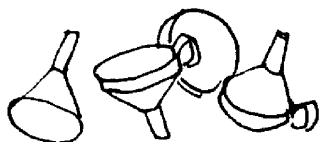
La mestra introdueix embuts, coladors, esponges, tovalloles, objectes de suro i objectes que no suren.

4. Manipulant aquests objectes, les nenes i els nens experimentaran les qualitats de l'aigua com a líquid.

- No continguda en el colador i l'embut.
- Continguda en l'ampolla, regadora i gots.
- Continguda en l'esponja si no s'apreta.
- La roba es mulla.
- Hi ha objectes que suren i altres que no.

Experiències didàctiques

5. Les nenes i els nens s'equitxaran, tiraran objectes a l'aigua, abocaran aigua en els cubells... per tal d'experimentar el moviment dels líquids.

6. Les nenes i els nens premeran la tovallola i l'esponja mollades per tal d'observar que es modifiquen en contacte amb l'aigua.

7. Les nenes i els nens es mullaran uns als altres, i experimentaran la sensació del cos mullat o sec, o de si et mulles tu mateix o bé et mullen els altres.

8. Tots agafaran tovalloles seques i s'aixugaran i es vestiran.

9. A l'acabar la sessió, realitzaran un dibuix i exterioritzaran verbalment la situació viscuda.

Material necessari

- Quatre cubells amb aigua freda. (més amples que fondos).
- Quatre cubells amb aigua calenta.
- Vuit embuts.
- Vuit coladors.
- Vuit regadores.
- Vuit ampolles de plàstic.
- Vuit gots de plàstic.
- Vuit sponges.
- Vuit tovalloles petites.
- Vuit objectes de suro.

- Vuit objectes pesats que no surin.

Conclusions

Amb la realització d'aquesta unitat de programació al parvulari es pot concloure el següent:

- Cal que en les activitats d'aquesta mena es tingui, per part del mestre, una actitud permisiva, això no treu que s'estructurin algunes normes com la responsabilitat grupal d'eixugar-se entre ells o eixugar els objectes utilitzats en acabar l'activitat.

- És una activitat molt atractiva per als nens i nenes i aporta importants beneficis per al seu desenvolupament:

- Experiència sensorial bàsica. Això possibilitarà posteriorment la comprensió i manipulació de símbols abstractes. L'aigua estimula la investigació multisensorial del món físic, generant una animació i plaer extraordinari.

- Les activitats amb aigua són una via de sortida de l'agressivitat. La oportunitat d'esquitxar, abocar aigua, embrutar i embrutar-se, ofereix, tan als nens i nenens inhibits com als agressius, un mitjà d'expressar la seva agressivitat.

- Promouen una gran varietat d'experiències de flotació, immersió, experiències amb els pesos i amb les propietats dels objectes que manipulen, relatives als canvis de propietats de la matèria.